

[Forside]

[Logo: bruk den der Lofoten og Svalbard er med]

Nasjonalt lånekort

Nasjonalt lånekort kan brukes i alle landets bibliotek. Kortet er gratis og utstedes av de fleste norske bibliotek. Nasjonalt lånekort kan også brukes i bibliotekenes tjenester på nett. Innlogging med Nasjonalt lånekort gir for eksempel mulighet til å få oversikt over egne lån og til å legge inn reserverasjoner.

[Her](#) finnes en oversikt over bibliotek som utsteder kortet. Når Nasjonalt lånekort skal brukes første gang i et nytt bibliotek, må kortet aktiviseres der. Norske bibliotek har forskjellige låneregler. Den som skal bli låner på et bibliotek, må derfor bli forelagt lokale låneregler og akseptere disse.

For å få utstedt Nasjonal lånekort må følgende opplysninger registreres: lånummer, navn, fødselsnummer/D-nummer/DUF-nummer, adresseopplysninger, telefonnummer, ev. e-postadresse og hjemmebibliotek (dvs. det biblioteket du bruker mest). Fødselsnummer er nødvendig for entydig identifikasjon av personer, men utveksles i kryptert form slik at fødselsnumrene ikke kan rekonstrueres og misbrukes. Adresseopplysningene blir ikke solgt eller gitt videre til andre instanser. Det lagres ikke opplysninger om utlån, reserveringer eller svartelister.

Opplysningene samles i et felles Nasjonalt lånerregister som utveksler data mellom bibliotekene. Utvekslingen gjøres i kryptert form og bare mellom berørte parter der forholdet reguleres av en databehandleravtale. De som får tildelt Nasjonalt lånekort, skal få utdelt en brosjyre ([pdf+html](#)) som tilfredsstillers personopplysningslovens krav til informasjon. Det skal innhentes samtykke fra studenter til overføring av opplysninger til Nasjonalt lånerregister.

Hvis du ikke ønsker et lånekort som kan benyttes i flere bibliotek, kan du reservere deg mot at adresseopplysningene dine blir lagret i det sentrale lånerregisteret. Gi beskjed i skranken i biblioteket, og du vil få et lånekort som bare kan brukes lokalt i biblioteket.

Lånerne kan logge inn på [en webtjeneste](#) for å se alle data som er lagret om dem i Nasjonalt lånerregister. Lånerne må ta kontakt med ett av bibliotekene de er tilknyttet for å få rettet feilaktige opplysninger om seg selv.

[Biblioteksystemleverandørene](#) i Norge står bak Nasjonalt lånekort.

Nasjonalt lånekort – for bibliotek [[lenke til siden: Nasjonalt lånekort for bibliotek](#)]

[Lenke fra: førstesiden]

Nasjonalt lånekort – for bibliotek

[bytt ut bildet med det som også har med Svalbard og Lofoten! Klikk på bildet for å komme til førstesida]

Her finner du informasjon for bibliotek som ønsker å ta i bruk Nasjonalt lånekort og tilgang til tjenester for Nasjonalt lånekort.

- [Ofte stilte spørsmål](#) [Lenke til: Ofte stilte spørsmål]
- [Åpningstider og melding av feil i Nasjonalt lånerregister](#)
- [Reservering av lånernummerserier](#)
- [Oversikt over reserverte lånernummerserier](#)
- [Oversikt over bibliotek som bruker Nasjonalt lånerregister og antall lånere med Nasjonalt lånekort](#)
- [Innsyntjeneste for lånere](#)
- Generell presentasjon av prosjektet ([ppt](#) og [pdf](#))
- Praktiske problemstillinger knyttet til innføring av Nasjonalt lånekort ([ppt](#) og [pdf](#))
- Brukerscenarier for skrankesituasjoner ([ppt](#) og [pdf](#))
- Trykkegrunnlag til Lånekortets forside ([pdf](#)). Illustrasjonen er oppgradert til også å vise Lofoten og Svalbard.
- Trykkegrunnlag til logo til baksida av lånekort ([pdf](#))
- Trykkegrunnlag og fonter til brosjyren ([pdf](#) og [zip](#)). Brosjyret teksten foreligger også i [html](#). Hedmark fylkesbibliotek har fått laget en [engelsk html-versjon](#) av brosjyren.
- Trykkegrunnlag til plakat ([pdf](#))
- Trykkegrunnlag til klistremerke til lokale kort ([pdf](#))

- Prosjektbeskrivelse ([pdf](#))
- Prosjektrapport ([pdf](#))
- Tjenesteavtale for Nasjonalt lånekort ([pdf](#)) med bilag ([pdf](#))

[Lenke fra: Nasjonalt lånekort – for bibliotek]

Ofte stilte spørsmål

[bytt ut bildet med det som også har med Svalbard og Lofoten! Klikk på bildet for å komme til førstesida]

Nedenfor finner du en rekke spørsmål og svar myntet på bibliotek som ønsker å ta Nasjonalt lånekort i bruk. Finner du ikke svar på det du lurer på her, så kontakt din biblioteksystemleverandør.

- [1\) Skal alle bibliotek tilknyttes Nasjonalt lånekort?](#)
- [2\) Kan alle bibliotektyper tilknyttes Nasjonalt lånekort?](#)
- [3\) Koster det noe å tilslutte seg Nasjonalt lånekort?](#)
- [4\) Finnes det en oppdatert oversikt over bibliotek som er tilsluttet Nasjonalt lånekort?](#)
- [5\) Hvilke krav stilles til lånekort som skal fungere som Nasjonalt lånekort?](#)
- [6\) Skal alle Nasjonalt lånekort ha samme utseende?](#)
- [7\) Hvor kan jeg finne designelementer og brosjyret tekst til Nasjonalt lånekort?](#)
- [8\) Hvordan kan jeg reservere en lånenummerserie for Nasjonalt lånekort?](#)
- [9\) Kan filialer reservere egne lånenummerserier - de har jo ofte egne biblioteknumre?](#)
- [10\) Kan studentkort ved universiteter og høyskoler benyttes som Nasjonalt lånekort?](#)
- [11\) Kan ansattkort ved fagbibliotek benyttes som Nasjonalt lånekort?](#)
- [12\) Kan elevkort ved grunnskoler og videregående skoler benyttes som Nasjonalt lånekort?](#)

- [13\) Hvordan forholder Nasjonalt lånekort seg til personopplysningsloven?](#)
- [14\) Må biblioteket mitt ha egne kort til lånere som reserverer seg mot at data legges i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [15\) Er det nødvendig å samle inn og oppbevare lånerens underskrift på at lagring i Nasjonalt lånerregister aksepteres?](#)
- [16\) Hva slags informasjon skal lånerne ha om Nasjonalt lånekort og lagring av data i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [17\) Hvilke opplysninger lagres i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [18\) Hvordan kan lånerne få innsyn i hvilke opplysninger som er lagret om dem i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [19\) Hvordan kan lånere få rettet feilaktige opplysninger i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [20\) Hvorfor må lånere oppgi fødselsnummer, D-nummer eller DUF-nummer for å få Nasjonalt lånekort?](#)
- [21\) Hva er D-nummer?](#)
- [22\) Hva er DUF-nummer?](#)
- [23\) Kan barn få Nasjonalt lånekort?](#)
- [24\) Finnes det noen regler for registrering av navn i Nasjonalt lånerregister?](#)
- [25\) Hva skjer hvis Nasjonalt lånerregister er utilgjengelig?](#)
- [26\) Hvordan kan jeg vite om strekkodeleserne i mitt bibliotek kan lese strekkodene på Nasjonalt lånekort?](#)
- [27\) Mitt bibliotek har utlånsautomater. Kan Nasjonalt lånekort brukes i alle typer utlånsautomater?](#)
- [28\) Hvordan er dataene i Nasjonalt lånerregister sikret mot misbruk?](#)
- [29\) Hvordan sperrer man et mistet eller stjålet Nasjonalt lånekort?](#)
- [30\) Hvorfor er Nasjonalt lånekort basert på strekkoder? Mitt bibliotek ønsker å benytte magnetstriper, RFID-brikker eller smartkort.](#)
- [31\) Kan bibliotek utstede Nasjonalt lånekort til egne lånere uten å akseptere at Nasjonalt lånekort benyttes av eksterne lånere?](#)
- [32\) Kan mitt bibliotek la eksterne lånere benytte Nasjonalt lånekort uten å utstede Nasjonalt lånekort selv?](#)
- [33\) Kan lånere automatisk låne i alle tilknyttede bibliotek med Nasjonalt lånekort uten lokal registrering?](#)
- [34\) Hvilke biblioteksystemer støtter Nasjonalt lånekort?](#)
- [35\) Hvem kan levere Nasjonalt lånekort?](#)
- [36\) Hvem står bak Nasjonalt lånekort?](#)

[37\) Hvor finner jeg mer informasjon om Nasjonalt lånekort?](#)

[38\) Hvem kan jeg henvende meg til for ytterligere informasjon om Nasjonalt lånekort?](#)

1) Skal alle bibliotek tilknyttes Nasjonalt lånekort?

Det er opp til det enkelte bibliotek å slutte seg til ordningen. Alle bibliotek som bruker ALEPH, Bibliofil, BIBSYS, Mikromarc og Tidemann har mulighet til å akseptere Nasjonalt lånekort utstedt av andre og til selv å utstede Nasjonalt lånekort, men ordningen er frivillig for bibliotekene.

2) Kan alle bibliotektyper tilknyttes Nasjonalt lånekort?

Ja, men biblioteket bør akseptere henvendelser fra eksterne lånere.

3) Koster det noe å tilslutte seg Nasjonalt lånekort?

Funksjonaliteten i biblioteksystemene og bruken av Nasjonalt lånerregister har ingen særskilt avgift. Biblioteket må selv dekke kostnader til lånekort, brosjyremateriell, plakater og evt. omkonfigurering/ombygging av utlånsautomater.

4) Finnes det en oppdatert oversikt over bibliotek som er tilsluttet Nasjonalt lånekort?

Ja, [her](#) finner du løpende oppdatert informasjon om hvilke bibliotek som er tilsluttet Nasjonalt lånekort og hvor mange lånekort de har utstedt.

5) Hvilke krav stilles til lånekort som skal fungere som Nasjonalt lånekort?

- a) Lånekortene skal ha unike numre tildelt fra en web-tjeneste. Numrene er et løpenummer på 9 siffer med N foran.
  - b) Strekkoden på kortene skal være av typen Code 39.
  - c) Strekkoden skal plasseres med senter ca 12 mm fra bunnen eller toppen av kortet.
  - d) Strekkoden skal sentreres i det horisontale planet, slik at margene på begge sider blir minst 1 cm. (vedtatt av Biblioteksystemleverandørene 17. september 2009)
  - e) Det skal være minst 1 cm med "stille sone" uten tekst og grafikk ved siden av, og over, strekkoden. (vedtatt av Biblioteksystemleverandørene 17. september 2009)
  - f) Strekkoden skal ha lengde på ca 5 cm og høyde på 1-1,5 cm.
- a) Kortet skal inneholde en liten versjon av logoen til Norsk digitalt bibliotek (trykkeklar pdf) på samme side som strekkoden.
  - b) Kortet skal inneholde informasjon om hvilket bibliotek som har utstedt kortet.
  - c) Det bør være et signaturfelt med lånerens underskrift på kortet.
  - d) Kortet nedenfor tilfredsstiller kravene:

6) Skal alle Nasjonalt lånekort ha samme utseende?

Det er laget et anbefalt forsidedesign for Nasjonalt lånekort. Det er ikke obligatorisk å benytte dette designet, så lenge kravene under spørsmål 5) er tilfredsstillt. Trykkegrunnlag til forsida på kortet kan lastes ned [her](#) (pdf). **[bytt ut med versjonen som også har med Lofoten og Svalbard.]**

7) Hvor kan jeg finne designelementer og brosjyret tekst til Nasjonalt lånekort?

- a) Trykkegrunnlag til forsida på kortet kan lastes ned [her](#) (pdf). **[bytt ut med versjonen som også har med Lofoten og Svalbard.]**
- b) Trykkegrunnlag til logo til baksida av kortet kan lastes ned [her](#) (pdf).
- c) Trykkegrunnlag til brosjyren kan lastes ned [her](#) (pdf). Brosjyren finnes også i [html](#).
- d) Trykkegrunnlag til plakat kan lastes ned [her](#) (pdf).

e) Trykkegrunnlag til klistremerke til lokale kort kan lastes ned [her](#) (pdf).

Unn Bjørge har laget design til lånekort, brosjyre, plakat og klistremerker. Flere av pdf-filene vil vises feilaktig i eldre versjoner av Acrobat Reader. Siste versjon av Acrobat kan lastes ned [her](#). Powerpoint-filer (ppt) inneholder notater med utfyllende informasjon. Leverandører av lånekort til bibliotek vil i de fleste tilfeller allerede ha tilgang til designelementene for selve kortet.

8) Hvordan kan jeg reservere en lånernummerserie for Nasjonalt lånekort?

Det finnes en [web-tjeneste](#) som gjør det mulig for bibliotek selv å reservere nummerserier.

9) Kan filialer reservere egne lånernummerserier - de har jo ofte egne biblioteknumre?

Dette vil være avhengig av hvilket biblioteksystem du benytter. Kontakt din Biblioteksystemleverandør.

10) Kan studentkort ved universiteter og høyskoler benyttes som Nasjonalt lånekort?

Ja, men følgende regler må følges:

- a) Adressedata om studentene må eksporteres til Nasjonalt lånerregister via Bibsys fra Felles studentregister eller M-STAS. Studenten må få [brosjyre](#) eller tilsvarende informasjon om ordningen og gi aktiv aksept av eksporten. Bibsys kan gi mer informasjon om hvordan dette gjøres.
- b) Studentkortene tilknyttet *Nasjonalt lånekort* skal fortsatt bruke BibsysID
- c) En liten logo på samme side som strekkoden skal vise at kortene er tilknyttet *Nasjonalt lånekort*. Logoen er ca 30*8 mm

- d) Strekkoden skal være Code 39 (brukes også i dag i UH-bibliotekene)
- e) Under strekkoden skal BibsysID stå i klartekst
- f) Strekkoden skal være plassert nederst (eller øverst) på kortet med senter ca 12 mm fra bunnen/toppen
- g) Strekkoden skal være ca 5 cm lange

Merk at Bibsys-ID-er skal brukes på studentkort. Studentkort kan i en overgangsperiode aksepteres som Nasjonalt lånekort, selv om det mangler logoen til Norsk digitalt bibliotek på kortet. Nye studentkort i institusjoner tilknyttet Nasjonalt lånekort bør i utgangspunktet produsere kort med logo, selv om en del studenter reserverer seg via automatiserte løsninger.

11) Kan ansattkort ved fagbibliotek benyttes som Nasjonalt lånekort?

Ja, her følges vanlige regler for Nasjonalt lånekort:

- a) Ansattkort tilknyttet *Nasjonalt lånekort* skal ha lånenummer i N-serien og meldes inn i Nasjonalt lånerregister fra biblioteksystemet ditt.
- b) En liten logo på samme side som strekkoden skal vise at kortene er tilknyttet *Nasjonalt lånekort*. Logoen er ca 30*8 mm
- c) Strekkoden skal være Code 39 (brukes også i dag)
- d) Under strekkoden skal N-nummer stå i klartekst
- e) Strekkoden skal være plassert nederst (eller øverst) på kortet med senter ca 12 mm fra bunnen/toppen
- f) Strekkodene bør være ca 5 cm lange

12) Kan elevkort ved grunnskoler og videregående skoler benyttes som Nasjonalt lånekort?

Ja, her følges vanlige regler for Nasjonalt lånekort:

- a) Elevkort tilknyttet *Nasjonalt lånekort* skal ha lånenummer i N-serien og meldes inn i Nasjonalt lånerregister manuelt fra biblioteksystemet eller automatisk i forbindelse med import av elevdata
- b) En liten logo på samme side som strekkoden skal vise at kortene er tilknyttet *Nasjonalt lånekort*. Logoen er ca 30*8 mm
- c) Strekkoden skal være Code 39
- d) Under strekkoden skal N-nummer stå i klartekst
- e) Strekkoden skal være plassert nederst (eller øverst) på kortet med senter ca 12 mm fra bunnen/toppen
- f) Strekkodene skal være ca 5 cm lange

13) Hvordan forholder Nasjonalt lånekort seg til personopplysningsloven?

Nasjonalt lånekort har hatt tett dialog med Datatilsynet for å sikre at kravene i personopplysningsloven oppfylles. Loven stiller i hovedsak krav til at brukerne selv må gi et informert, frivillig og uttrykkelig samtykke til lagring i Nasjonalt lånerregister.

- a) Det er laget en brosjyre ([pdf+html](#)) som tilfredsstillt kravene til informasjon, og en slik brosjyre (eller tilsvarende informasjon) skal gis alle som mottar Nasjonalt lånekort.
- b) Datatilsynet sier: "Dersom låntaker får informasjon ved registrering, og valget der og da om han ønsker sentral eller lokal ordning, vil dette være i orden ift gyldig samtykke."
- c) Datatilsynet og Forbrukerrådet har i fellesskap laget retningslinjer som tilsier at foreldres samtykke kreves for barn under 15 år
- d) Det skal være mulig for alle å reservere seg mot at data lagres i Nasjonalt lånerregister, og i stedet få et lokalt lånekort

e) Denne [nettsiden](#) gir lånerne innsyn i opplysningene som er registrert om dem.

14) Må biblioteket mitt ha egne kort til lånere som reserverer seg mot at data legges i Nasjonalt lånerregister?

Lånere må ha mulighet til å låne lokalt selv om de reserverer seg mot å oppgi fødselsnummer eller at data legges i Nasjonalt lånerregister. Biblioteket kan enten benytte egne kort til dette (for eksempel et restopplag av gamle kort) eller sette et klistremerke på lånekort i N-serien. Trykkegrunnlag til klistremerket kan lastes ned [her](#) (pdf).

15) Er det nødvendig å samle inn og oppbevare lånerens underskrift på at lagring i Nasjonalt lånerregister aksepteres?

Nei, det er ikke et krav fra myndighetene å samle inn og oppbevare underskrifter. Datatilsynet har uttalt:

- ”Det er ikke noe krav om skriftlig samtykke etter personopplysningsloven. Et muntlig samtykke er like gyldig. Men av bevis hensyn kan det være fordel for de ansvarlige å ha det skriftlig. Det er imidlertid opp til den behandlingsansvarlige å vurdere om det anses som nødvendig og hensiktsmessig i det enkelte tilfelle. Mao er det ingen plikt til å innhente og arkivere underskrifter.”

16) Hva slags informasjon skal lånerne ha om Nasjonalt lånekort og lagring av data i Nasjonalt lånerregister?

Nasjonalt lånekort har utarbeidet en brosjyre ([pdf+html](#)) som tilfredsstillter personopplysningslovens krav til informasjon. Alle lånere må få denne brosjyren eller tilsvarende informasjon ved utstedelse av Nasjonalt lånekort eller innhenting av samtykke fra studenter til overføring av adresseinformasjon til Nasjonalt lånerregister.

17) Hvilke opplysninger lagres i Nasjonalt lånerregister?

I Nasjonalt lånerregister lagres lånernummer, navn, adresseopplysninger, hjemmebibliotek og kryptert fødselsnummer, D-nummer eller DUF-nummer. En fullstendig oversikt over alle data som lagres finnes [her](#) (pdf) og [her](#) (ppt). Det lagres ikke opplysninger om utlån, reserveringer eller svartelister.

18) Hvordan kan lånerne få innsyn i hvilke opplysninger som er lagret om dem i Nasjonalt lånerregister?

Lånerne kan logge inn på [en webtjeneste](#) for å se alle data som er lagret om dem i Nasjonalt lånerregister.

19) Hvordan kan lånere få rettet feilaktige opplysninger i Nasjonalt lånerregister?

Lånerne må ta kontakt med ett av bibliotekene de er tilknyttet for å få rettet feilaktige opplysninger om seg selv.

20) Hvorfor må lånere oppgi fødselsnummer, D-nummer eller DUF-nummer for å få Nasjonalt lånekort?

a) En slik stor felles database vil bli full av dubletter hvis lånerne ikke er entydig identifisert.

b) Fødselsnummer gir en framtidig mulighet for integrasjon med andre offentlige systemer, for eksempel PKI-løsninger, FEIDE og Min Side.

21) Hva er D-nummer?

D-nummer er et nummer som utenlandske innbygger som skatter til Norge får av ligningsmyndighetene. Et D-nummer er på 11 siffer og utformet som et fødselsnummer, bortsett fra at første siffer er pluss på 4. Hvis fødselsdato er 020665 blir altså første 6 siffer i D-nummeret 420665. Hensikten med å tillate at D-nummer benyttes i Nasjonalt lånerregister er å kunne tilby Nasjonalt lånekort til personer uten norsk fødselsnummer. Biblioteksystemene vil ha syntakssjekk på at et oppgitt D-nummer er lovlig.

22) Hva er DUF-nummer?

Et DUF-nummer er et 12-sifret nummer som tildeles asylsøkere av UDI. Nummeret finnes på et ID-kort som utstedes av UDI. Hensikten med å tillate at DUF-nummer benyttes i Nasjonalt lånerregister er å kunne tilby Nasjonalt lånekort til personer uten norsk fødselsnummer. Biblioteksystemene vil ha syntakssjekk på at et oppgitt DUF-nummer er lovlig.

23) Kan barn få Nasjonalt lånekort?

Ja, men retningslinjer fra Datatilsynet og Forbrukerombudet tilsier behov for foreldres samtykke for barn under 15 år.

24) Finnes det noen regler for registrering av navn i Nasjonalt lånerregister?

Ja, reglene for registrering av navn finnes i [her](#) (pdf) og [her](#) (ppt).

25) Hva skjer hvis Nasjonalt lånerregister er utilgjengelig?

Alle lokale bibliotek vil ha kopi av sentrale data om egne lånere. Biblioteksystemet vil derfor fortsette å fungere selv om Nasjonalt lånerregister er utilgjengelig og nye felleslånere blir overført når Nasjonalt lånerregister igjen er tilgjengelig.

26) Hvordan kan jeg vite om strekkodeleserne i mitt bibliotek kan lese strekkodene på Nasjonalt lånekort?

Strekkodetypen Code 39 som brukes på Nasjonalt lånekort er den mest brukte strekkodetypen internasjonalt. Noen strekkodelesere kan være følsomme for bredden på strekkoden. En del utstyr må omkonfigureres for å lese Code 39 - ta eventuelt kontakt med din leverandør. Biblioteket

bør motta testkort fra leverandør for selv å teste at utstyret kan lese kortet før produksjon. Hvis lengden på strekkoden avviker særlig fra 5 cm, vil enkelte andre bibliotek få problemer med å lese kortene med sitt utstyr.

27) Mitt bibliotek har utlånsautomater. Kan Nasjonalt lånekort brukes i alle typer utlånsautomater?

Nei, ikke uten videre. Dette er et område med lite forutgående standardisering. Noen automater vil være stilt inn til bare å lese lånekort med strekkode midt på kortet, mens andre automater vil være konfigurert for strekkodeplassering nær kanten av kortet slik som for Nasjonalt lånekort. En tredje gruppe automater kan lese kortene uavhengig av strekkodens plassering. I følge de som leverer utlånsautomater på det norske markedet kan automater som leser kort med plassering midt på kortet også konfigureres til å lese kort med strekkoden nær kanten av kortet. Men å lese begge deler samtidig, kan være et problem. Plasseringen av strekkoden er valgt for skape færrest problemer totalt sett.

Sjekk alltid om dine automater kan lese Nasjonalt lånekort, før du bestiller kort.

For bibliotek med automater som er stilt inn til å lese strekkoden midt på kortet, finnes det følgende alternative løsninger:

- a) Noen automater kan ombygges med ny laserskanner slik at de kan lese begge strekkodeplasseringene samtidig. Det finnes en slik løsning for Østre Toten bibliotek, som var et av testbibliotekene for Nasjonalt lånekort. Østre Toten bibliotek har en automat levert av Gemsys.
- b) Alternativt kan bibliotekets automater omkonfigureres slik at de tilpasses Nasjonalt lånekort og skifte ut kortene til alle lånere fortløpende.

Ta kontakt med leverandøren av utlånsautomatene for informasjon om ombygging og omkonfigurering av utlånsautomater.

28) Hvordan er dataene i Nasjonalt lånerregister sikret mot misbruk?

Bibliotek blir autentisert og autorisert for tilgang til Nasjonalt lånerregister ved hjelp av biblioteknummer og passord fra Base bibliotek. Bibliotekpersonale vil bli autentisert og autorisert av det lokale biblioteksystemet.

Klientene i biblioteksystemene vil kommunisere med Nasjonalt lånerregister bare via en teknologi som heter web-services, og man må ha tilgang til en tjenestebeskrivelse (WSDL) for å benytte disse.

Klientene i biblioteksystemene vil også kommunisere med Nasjonalt lånerregister over en protokoll som heter Secure Socket Layer Protocol, eller SSL. Denne protokollen sørger for kryptering av all kommunikasjon og autentisering av tjeneren. Biblioteksystemklientene kan alltid være helt sikre på at de kommuniserer med riktig tjener i andre enden.

29) Hvordan sperrer man et mistet eller stjålet Nasjonalt lånekort?

Alle biblioteksystemene skal ha en rutine for håndtering av mistet, stjålet eller ødelagt Nasjonalt lånekort. Denne rutinen innebærer at låneren får nytt lånekort, samtidig som gammelt lånenummer sperres i alle tilknyttede bibliotek.

30) Hvorfor er Nasjonalt lånekort basert på strekkoder? Mitt bibliotek ønsker å benytte magnetstriper, RFID eller smartkort.

Nasjonalt lånekort har satsset på strekkodeteknologi fordi alle automatiserte bibliotek benyttet strekkoder **da ordningen ble etablert**. Mange bibliotek har investert store beløp i strekkode-skannere og strekkodebaserte utlånsautomater. **Strekkoder med Code 39 er derfor et minste felles multiplum som gjør lesing av samme kort i mange bibliotek mulig.**

Bibliotek som ønsker å benytte både Nasjonalt lånekort og andre teknologier for avlesing av kortene, kan utstede lånekort med andre informasjonsbærere **i tillegg til strekkoden**. Det er fullt mulig å ha både en RFID-brikke og en strekkode på samme kort - eller ei magnetstripe og en strekkode. Det er også mulig å benytte strekkode mot biblioteksystemet og magnetstripe eller lignende til andre funksjoner, for eksempel

opplåsing av dører. Ulempen med dette vil være at biblioteket kan bli nødt til å utstede nye kort lokalt til lånere med Nasjonalt lånekort fra før. Mange bibliotek med forskjellig tilleggsfunksjonalitet i kortene vil undergrave løsningen med Nasjonalt lånekort.

Prosjektet som etablerte Nasjonalt lånekort, vurderte ikke personvernspørsmål knyttet til bruk av radiobrikker på Nasjonalt lånekort. Prosjektet definerte heller ikke en standard for hvordan Nasjonalt lånernummer og ev. andre opplysninger bør lagres på RFID-brikker for at RFID-brikkene skal være kompatible mellom forskjellige typer leseutstyr og forskjellige biblioteksystem i Norge. Biblioteksystemleverandørene anbefaler at ingen norske bibliotek tar i bruk RFID på lånekort før det foreligger en standardisert datamodell for RFID på norske lånekort og personvernproblemstillingene er utredet. Hvis et større antall bibliotek i framtida benytter RFID på lånekort, kan det være aktuelt å endre kravene for Nasjonalt lånekort slik at Nasjonalt lånekort skal ha både strekkode og RFID-brikke. Biblioteksystemleverandørene har i dag ingen planer om å arbeide med problemstillinger knyttet til RFID på lånekort.

31) Kan bibliotek utstede Nasjonalt lånekort til egne lånere uten å akseptere at Nasjonalt lånekort benyttes av eksterne lånere?

Nei, alle som utsteder Nasjonalt lånekort kommer automatisk på ei liste over bibliotek som aksepterer Nasjonalt lånekort.

32) Kan mitt bibliotek la eksterne lånere benytte Nasjonalt lånekort uten å utstede Nasjonalt lånekort selv?

Ja, alle vil ha funksjonalitet for dette tilgjengelig i biblioteksystemet så fremt biblioteksystemet er riktig konfigurert. Dette vil være god service til eksterne lånere.

33) Kan lånere automatisk låne i alle tilknyttede bibliotek med Nasjonalt lånekort uten lokal registrering?

Nei, lånekortet må aktiviseres lokalt første gang låneren kommer i et nytt bibliotek. Norske bibliotek har i dag til dels svært forskjellige låneregler, og det er naturlig at låneren blir forelagt lokale låneregler og aksepterer disse. I de fleste biblioteksystemer er det også lagt til rette for å registrere noe lokal informasjon utover det som finnes i Nasjonalt lånerregister.

34) Hvilke biblioteksystemer støtter Nasjonalt lånekort?

ALEPH, Bibliofil, Bibsys, Mikromarc og Tidemann støtter Nasjonalt lånekort.

35) Hvem kan levere Nasjonalt lånekort?

Kravene til Nasjonalt lånekort bør være enkle for de fleste kortleverandører å forholde seg til. Prosjektet **som utviklet Nasjonalt lånekort**, fikk tilbud på lånekort til testperioden fra [NORSIK](#), [EVRY](#) og [Biblioteksentralen](#). Også [Bibliotekservice](#) kan levere Nasjonalt lånekort. Det enkelte bibliotek velger selv leverandør.

36) Hvem står bak Nasjonalt lånekort?

[Biblioteksystemleverandørene](#) i Norge står bak Nasjonalt lånekort. **Utviklingen ble gjort i et prosjekt som ble** støttet av [ABM-utvikling](#), som også oppnevnte prosjektets styringsgruppe. Under finner du mer informasjon om prosjektet som utviklet Nasjonalt lånekort:

- a) En generell presentasjon av prosjektet som utviklet Nasjonalt lånekort finner du [her](#) (ppt) og [her](#) (pdf).
- b) Brukerscenarier for ulike skrankesituasjoner finner du [her](#) (ppt) og [her](#) (pdf).
- c) Prosjektbeskrivelsen finner du [her](#).
- d) Prosjektrapporten finner du [her](#).

Powerpoint-filene inneholder utfyllende notater til presentasjonene.

37) Hvor finner jeg mer informasjon om Nasjonalt lånekort?

Noen praktiske problemstillinger knyttet til innføring av Nasjonalt lånekort finner du [her](#) (ppt) og [her](#) (pdf). (Detaljert gjennomgang av hvilke opplysninger som lagres sentralt, regler for behandling av opplysningene, reserveringsmulighet, navneformer ved registrering, bruk av studentkort og ansattkort som Nasjonalt lånekort.)

Powerpoint-filene inneholder utfyllende notater til presentasjonene.

38) Hvem kan jeg henvende meg til for ytterligere informasjon om Nasjonalt lånekort?

Din biblioteksystemleverandør kan gi mer informasjon om Nasjonalt lånekort og om hvordan funksjonene mot Nasjonalt lånerregister er implementert i ditt biblioteksystem.

Sist oppdatert 12. januar 2015 av tidligere prosjektleder [Øystein Reiersen](#)